KARTA MODUŁU 2026/2027

I. OGÓLNE INFORMACJE O MODULE							
COLLEGIUM WITELONA UCZELNIA PAŃSTWOWA WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU I KULTURZE FIZYCZNEJ							
Kierunek studiów:	**Pielęgniarstwo**						
Poziom studiów:	I stopień						
Profil studiów:	Praktyczny						
Forma studiów:	Stacjonarne						
Nazwa modułu:	**Podstawy pielęgniarstwa**						
Rodzaj modułu:	**Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej**						
Język wykładowy:	Język polski*						
Rok studiów:	**1**	**Formy prowadzenia zajęć wraz z liczbą godzin dydaktycznych:**					
Semestr:	**1**	**Wykład**	**Laboratorium**	**-**	**-**	**-**	**-**
Liczba punktów ECTS ogółem:	**9**	**24**	**120**	**-**	**-**	**-**	**-**
Forma zaliczenia:	**Zaliczenie z oceną**						
Wymagania wstępne:	1. Znajomość podstaw biologii z zakresu szkoły średniej wiedza podstawowa z zakresu matematyki. 2.Posługiwanie się wiedzą z zakresu anatomii, fizjologii oraz patologii oraz wiedzy teoretycznej z zakresu podstaw pielęgniarstwa						

II. CELE KSZTAŁCENIA
Cele kształcenia:
Cel 1: Zapoznanie z teoretycznymi podstawami pielęgniarstwa. Przygotowanie do podejmowania działań w zakresie umacniania i potęgowania zdrowia człowieka, rodziny i grupy społecznej; **Cel 2:** Kształtowanie podstawowych umiejętności praktycznych oraz postaw etycznych niezbędnych do świadczenia opieki pielęgniarskiej nad chorym, w zakresie zaspokajania potrzeb i rozpoznawania problemów zdrowotnych;

III. EFEKTY UCZENIA SIĘ WRAZ Z ODNIESIENIEM DO EFEKTÓW KIERUNKOWYCH ORAZ METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW		
Efekt uczenia się	Student, który zaliczył moduł w zakresie:	Odniesienie do efektów kierunkowych
wiedzy:		
1.	Absolwent zna i rozumie uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa na tle transformacji opieki pielęgniarskiej i profesjonalizacji współczesnego pielęgniarstwa	C.W1
2	Absolwent zna i rozumie pojęcie pielęgnowania, w tym wspierania, pomagania i towarzyszenia oraz rolę pacjenta w realizacji opieki pielęgniarskiej;	C.W2
3	Absolwent zna i rozumie definicję zawodu pielęgniarki według Międzynarodowej Rady Pielęgniarek (ICN),funkcje i zadania zawodowe pielęgniarki według Światowej Organizacji Zdrowia (World Health Organization, WHO);	C.W3
4	Absolwent zna i rozumie proces pielęgnowania (definicję, etapy, zasady) oraz metody organizacji pracy, w tym w ramach podstawowej opieki pielęgniarskiej (primary nursing), jej istotę i odrębności, z uwzględnieniem ich wpływu na jakość opieki pielęgniarskiej i rozwój praktyki pielęgniarskiej;	C.W4
5	Absolwent zna i rozumie klasyfikacje praktyki pielęgniarskiej (Międzynarodowa Klasyfikacja Praktyki Pielęgniarskiej International Classification for Nursing Practice, ICNP, oraz Międzynarodowa Klasyfikacja Diagnoz Pielęgniarskich według NANDA NANDA's International Nursing Diagnoses, North American Nursing DiagnosisAssociation, NANDA);	C.W5
6	Absolwent zna i rozumie istotę opieki pielęgniarskiej opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Virginia Henderson, Dorothea Orem, Callista Roy, Betty Neuman);	C.W6

7	Absolwent zna i rozumie istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, niebezpieczeństwa, obowiązujące zasady i technikę wykonywania podstawowych czynności pielęgniarskich w ramach świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych zgodnie z obowiązującymi wytycznymi;	C.W7
	umiejętności:	
1	Absolwent potrafi stosować wybraną metodę pielęgnowania w opiece nad pacjentem;	C.U1
2	Absolwent potrafi gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania fizykalnego i analizy dokumentacji w celu rozpoznania stanu zdrowia pacjenta, a także interpretować i dokumentować uzyskane wyniki dla potrzeb diagnozy pielęgniarskiej;	C.U2
3	Absolwent potrafi wykonać pomiar glikemii i ciał ketonowych we krwi z użyciem glukometru, pomiar glukozy i ciał ketonowych w moczu z użyciem pasków diagnostycznych, pomiar cholesterolu we krwi oraz wykonać inne testy paskowe	C.U6
4	Absolwent potrafi . wykonywać procedurę higienicznego mycia i dezynfekcji rąk, zakładać i zdejmować rękawice medyczne jednorazowego użycia, zakładać odzież operacyjną, stosować zasady aseptyki i antyseptyki, postępować z odpadami medycznymi oraz stosować środki ochrony indywidualnej i procedurę poekspozycyjną;	C.U7
5	Absolwent potrafi przygotować narzędzia i sprzęt medyczny do realizacji procedur oraz skontrolować skuteczność sterylizacji;	C.U8
6	Absolwent potrafi prowadzić, dokumentować i oceniać bilans płynów pacjenta;	C.U9
7	Absolwent potrafi wykonywać u pacjenta w różnym wieku pomiar temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, ośrodkowego ciśnienia żylnego, saturacji, szczytowego przepływu wydechowego oraz pomiary antropometryczne (pomiar masy ciała, wzrostu lub długości ciała, obwodów: głowy, klatki piersiowej, talii, wskaźnika masy ciała (Body Mass Index, BMI), wskaźników dystrybucji tkanki tłuszczowej: stosunek obwodu talii do obwodu bioder (Waist Hip Ratio, WHR), stosunek obwodu talii do wzrostu (Waist to Height Ratio, WHtR), grubości fałdów skórno-tłuszczowych, obwodów brzucha i kończyn) oraz interpretować ich wyniki;	C.U10
8	Absolwent potrafi stosować zabiegi przeciwzapalne;	C.U13
9	Absolwent potrafi wykonywać płukanie jamy ustnej, gardła, oka, ucha, żołądka, pęcherza moczowego, przetoki jelitowej i rany;	C.U21
10	Absolwent potrafi dobrać i stosować dostępne metody karmienia pacjenta (doustnie, przez zgłębnik do żołądka lub przetokę odżywczą);	C.U23
11	Absolwent potrafi przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik, metod i sprzętu, z zastosowaniem zasad bezpieczeństwa pacjenta i swojego;	C.U24
12	Absolwent potrafi prowadzić gimnastykę oddechową oraz wykonywać drenaż ułożeniowy, inhalację i odśluzowywanie dróg oddechowych;	C.U26
13	Absolwent potrafi podać pacjentowi doraźnie tlen z wykorzystaniem różnych metod oraz uczestniczyć w tlenoterapii z wykorzystaniem dostępu do centralnej instalacji gazów medycznych, butli z tlenem lub koncentratora tlenu;	C.U27
14	Absolwent potrafi wykonywać nacieranie, oklepywanie, ćwiczenia bierne i czynne;	C.U28
15	Absolwent potrafi wykonywać zabiegi higieniczne u dziecka i dorosłego, pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze;	C.U29
16	Absolwent potrafi oceniać ryzyko rozwoju odleżyn i stosować działania profilaktyczne;	C.U30
17	Absolwent potrafi wykonywać zabiegi doodbytnicze;	C.U31
18	Absolwent potrafi pielęgnować przetoki jelitowe i moczowe, w tym stosować zasady i techniki zakładania oraz wymiany worka stomijnego i środki do pielęgnacji przetok;	C.U32
19	Absolwent potrafi zakładać zgłębnik do żołądka, monitorować jego położenie i drożność, usuwać go oraz wymienić PEG (niskoprofilową gastrostomię balonową);	C.U34
20	Absolwent potrafi dobrać rodzaj i technikę zakładania bandaży i innych materiałów opatrunkowych oraz je stosować;	C.U36
21	Absolwent potrafi zakładać odzież operacyjną;	C.U37
22	Absolwent potrafi założyć opatrunek na ranę, zmienić go lub zdjąć;	C.U38
23	Absolwent potrafi prowadzić dokumentację medyczną, w tym w postaci elektronicznej, oraz posługiwać się nią i zabezpieczać zgodnie z przepisami prawa;	C.U40
24	Absolwent potrafi udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia;	C.U41
25	Absolwent potrafi doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywać pacjenta do transportu;	C.U42
26	Absolwent potrafi doraźnie tamować krwawienia i krwotoki;	C.U43
27	Absolwent potrafi stosować zasady zapobiegania zakażeniom związanym z opieką zdrowotną i zwalczania ich;	C.U72
28	Absolwent potrafi stosować środki ochrony indywidualnej niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa swojego, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami związanymi z opieką zdrowotną oraz wdrażać odpowiedni rodzaj izolacji pacjentów;	C.U74
	kompetencji społecznych:	

1	Absolwent jest gotów do kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	K1
2	Absolwent jest gotów do przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu;	K2
3	Absolwent jest gotów do samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	K3
4	Absolwent jest gotów do ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	K4
5	Absolwent jest gotów do zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	K5
6	Absolwent jest gotów do przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	K6
7	Absolwent jest gotów do dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	K7

IV. TREŚCI PROGRAMOWE

Treści programowe (tematyka zajęć, zaprezentowana z podziałam na poszczególne formy zajęć z określeniem liczby godzin potrzebnych na ich realizację)

Wykład

Kod	Tematyka zajęć	Liczba godzin S
Wykład 1	Przedstawienie treści karty modułu. Definicje pielęgniarstwa i pielęgnowania wg MRP. Filozofia pielęgniarstwa; Pielęgniarstwo tradycyjne i nowoczesne. Symbole zawodu pielęgniarskiego	2
Wykład 2	Uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa w Polsce i na świecie. Profesjonalizm w pielęgniarstwie. Pojęcie wspierania, pomagania, towarzyszenia, opieki;	2
Wykład 3	Współczesne pielęgniarstwo zorientowane na działalność praktyczną i naukową. Kształcenie zawodowe pielęgniarek. Międzynarodowa Klasyfikacja Diagnoz Pielęgniarskich NCIP, NANDA	2
Wykład 4	Zadania i funkcje zawodowe pielęgniarki. Zasady postępowania w pielęgnowaniu. Opieka profesjonalna, nieprofesjonalna w pielęgnowaniu. Pojęcia zasady i techniki w pielęgnowaniu.	2
Wykład 5	Wybrane założenia teoretyczne. Teorie pielęgnowania (F. Nightingale, V. Henderson, D. Orem, C.Roy, B. Neuman).	4
Wykład 6	Indywidualny proces pielęgnowania. Metody organizacji opieki i pracy w ramach praktyki pielęgniarskiej: Primary nursing, case study.	2
Wykład 7	Diagnoza pielęgniarska. Znaczenie, rodzaje, zastosowanie w profesjonalnym pielęgniarstwie.	2
Wykład 8	Źródła danych o podmiocie opieki (podstawowe i uzupełniające), metody pozyskiwania danych o podmiocie opieki (obserwacja, wywiad, pomiar w pielęgnowaniu, analiza treści dokumentów).	4
Wykład 9	Pielęgnowanie zorientowanie na podmiot opieki, jako jedność biopsycho-społeczną, kulturową i duchową. Zindywidualizowane podejście do podmiotu opieki w pielęgnowaniu.	2
Wykład 10	Zasady postępowania przy udzielaniu pacjentowi pomocy w czynnościach życia codziennego: pomoc w utrzymaniu higieny osobistej i otoczenia, pomoc w ubieraniu i rozbieraniu, pomoc w poruszaniu się, pomoc w ułożeniu ciała w różnych pozycjach i zmianie pozycji ułożenia, stwarzanie warunków do snu, stwarzanie warunków do wypoczynku i aktywności.	2

Laboratorium MCSM

Kod	Tematyka zajęć	Liczba godzin S
Laboratorium 1	Przedstawienie treści karty modułu MCSM Zapoznanie studentów z regulaminem pracowni umiejętności praktycznych MCSM	2
Laboratorium 2	Uwarunkowania i zasady podejmowania działań zapobiegających powikłaniom w procesie pielęgnacyjno-leczniczym– zasady bezpieczeństwa, zasady bhp, profilaktyka zakażeń, postępowanie poekspozycyjne.	2
Laboratorium 3	Higiena rąk - techniki mycia i dezynfekcji rąk (higieniczne mycie rąk).	2
Laboratorium 4	Stosowanie środków ochrony osobistej, zastosowanie i zakładanie rękawic ochronnych;	2
Laboratorium 5	Postępowanie aseptyczne i antyseptyczne, segregacja odpadów medycznych. Dekontaminacja płynów zakaźnych	2
Laboratorium 6	Chirurgiczne mycie rąk. Zakładanie rękawic jednorazowych sterylnych. Zakładanie fartucha chirurgicznego i innych elementów stroju operacyjnego.	2
Laboratorium 7	Transport i przemieszczanie / przenoszenie pacjenta w łóżku i poza łóżkiem za pomocą sprzętu lekkiego i ciężkiego.	2
Laboratorium 8	Prześcielenie łóżka pustego.	2

Laboratorium 9	Przygotowanie łóżka dla chorego, prześcielenie łóżka z chorym przez 1 i 2 pielęgniarki;	4
Laboratorium 10	Zmiana bielizny osobistej, zmiana bielizny pościelowej częściowa lub całkowita przez 2 pielęgniarki.	4
Laboratorium 11	Toaleta i kąpiel chorego w łóżku przez 1 pielęgniarkę. Masaż pleców i pośladków. Oklepywanie klatki piersiowej.	4
Laboratorium 12	Toaleta jamy ustnej u pacjenta przytomnego i ciężko chorego. Sala umiejętności technicznych	2
Laboratorium 13	Mycie krocza i zewnętrznych narządów płciowych u kobiety i mężczyzny. Zmiana pieluchomajtek. Podanie pacjentowi kaczki i basenu.	4
Laboratorium 14	Mycie włosów pacjenta w łóżku. Założenie czepca przeciwwszawiczego	2
Laboratorium 15	Kąpiel dziecka	2
Laboratorium 16	Pomiary masy, długości obwodów ciała dziecka, przewijanie i karmienie dziecka.	2
Laboratorium 17	Ułożenie chorego w łóżku w różnych pozycjach z zastosowaniem udogodnień	4
Laboratorium 18	Zasady wdrażania profilaktyki p/odleżynowej, zastosowanie sprzętu, metod i środków pielęgnacyjno - leczniczych w terapii odleżyn.	2
Laboratorium 19	Dobór opatrunków na odleżyny, Zasady stosowania opatrunków.	2
Laboratorium 20	Usprawnianie pacjenta - wykonywanie ćwiczeń uruchamiających biernych i czynnych oraz gimnastyki oddechowej.	4
Laboratorium 21	Podawanie tlenu. Wykonywanie inhalacji przy użyciu inhalatorów dyszowych, ciśnieniowych, proszkowych. Dokumentowanie wykonanych zleceń.	2
Laboratorium 22	Toaleta drzewa oskrzelowego. Zastosowanie drenażu ułożeniowego.	4
Laboratorium 23	Karmienie i pojenie chorego. Założenie zgłębnika do żołądka, odbarczenie treści żołądkowej, płukanie żołądka. Dokumentowanie wykonanych działań.	4
Laboratorium 24	Karmienie chorego przez zgłębnik założony do żołądka, karmienie pacjenta przez gastrostomię i mikrojejunostomię	6
Laboratorium 25	Techniki bandażowania i wykonywania opatrunków. Bandażowanie głowy, klatki piersiowej, kończyny górnej.	4
Laboratorium 26	Przygotowanie pakietu, stolika opatrunkowego. Wykonanie opatrunku rany „czystej", „brudnej" oraz z drenem. Zaopatrzenie przetoki jelitowej.	4
Laboratorium 27	Odczytywanie i interpretacja zleceń lekarskich. Prawidłowe dokumentowanie wykonanych działań w indywidualnej karcie zleceń pacjenta.	2
Laboratorium 28	Wykonanie zabiegów p/zapalnych: okłady, worek z lodem, termofor, bańki lecznicze	2
Laboratorium 29	Metody i techniki pomiarów podstawowych parametrów życiowych – pomiar oddechów i temperatury ciała. Prowadzenie karty gorączkowej.	2
Laboratorium 30	Metody i techniki pomiarów podstawowych parametrów życiowych tętna i ciśnienia tętniczego krwi. Dokumentowanie wyników pomiarów w katach obserwacyjnych.	4
Laboratorium 31	Pomiar i ocena obwodów, obrzęków, diurezy godzinowej i dobowej. Prowadzenie bilansu płynów u pacjenta.	2
Laboratorium 32	Pomiar i ocena saturacji krwi – pulsoksymetria. Ocena stanu świadomości pacjenta – skala Glasgow. Pomiar ośrodkowego ciśnienia żylnego.	2
Laboratorium 33	Pomiary antropometryczne i obliczanie wskaźników BMI, WHR. Dokumentowanie wyników pomiaru.	2
Laboratorium 34	Ocena narządu wzroku i słuchu, układu kostno-stawowo-mięśniowego, skóry, włosów i jamy ustnej. Dokumentowanie działań.	2
Laboratorium 35	Prowadzenie dokumentacji procesu pielęgnowania z zastosowaniem skal oceny stanu pacjenta. Ustalenie problemów pielęgnacyjnych pacjenta, planowanie i realizacja opieki	4
Laboratorium 36	Zasady przygotowywania i podawania leków doustnie i doodbytniczo.	2
Laboratorium 37	Wykonanie lewatywy i wlewki doodbytniczej przeczyszczającej.	2
Laboratorium 38	Oczyszczanie przewodu pokarmowego preparatami leczniczymi. Założenie suchej rurki doodbytniczej.	2
Laboratorium 39	Wykonanie kroplowego przyśpieszonego i wolnego wlewu doodbytniczego przeczyszczającego.	4
Laboratorium 40	Pobranie moczu i kału n do badania ogólnego i bakteriologicznego, pobranie wymazu z odbytu	2
Laboratorium 41	Zasady i techniki pobierania materiału do badań i ich wykonywania: pomiar glikemii na glukometrze;	2
Laboratorium 42	Pobranie krwi włośniczkowej do badania. Gazometria.	4
Laboratorium 43	Wykonanie badania EKG.	4
Praca własna		
Kod	Tematyka	Liczba godzin S
Praca własna 1	Samodzielne zapoznanie się ze wskazanym przez prowadzącego piśmiennictwem	30

Praca własna 2	Przygotowanie do krótkich testów/odpowiedzi wstępnych wg realizowanych tematów	30
Praca własna 3	Przedstawienie przez studenta konspektu do zajęć z tematu wskazanego przez prowadzącego i przedstawienie na zajęciach	23

V. METODY KSZTAŁCENIA, NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. Metody kształcenia:

- Wykład informacyjny
- Wykład problemowy
- Ćwiczenia praktyczne wg check-listy
- Zajęcia laboratoryjne
- Pokaz
- Prezentacja
- Studium przypadku
- Symulacja medyczna
- Dyskusja, praca w zespole
- Studium literatury

2. Narzędzia (środki) dydaktyczne:

- Projektor/tablica multimedialna
- Tablica
- Sprzęt laboratoryjny
- Sprzęt medyczny
- Sprzęt do praktycznej nauki zawodu

VI. FORMA I KRYTERIA ZALICZENIA MODUŁU

1. **Formy zaliczenia:**

Wykład - zaliczenie z oceną
Laboratorium – zaliczenie z oceną

2. **Sposób weryfikacji i oceniania efektów uczenia się**

- Aktywność na zajęciach
- Kolokwium pisemne
- Obserwacja i ocena postaw i zachowań
- Prezentacja umiejętności wg check-listy
- Dzienniczek zajęć praktycznych/laboratorium

3. **Podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne określane są indywidualnie, jednak powinny zachować adekwatność wobec zaplanowanych efektów uczenia się**

Zaliczenie wykładów (test) uzyskuje student według kryteriów:
60-70% - dst
71-79% - dst+
80-89% - db
90-95% - db+
96 – 100% - bdb

Zaliczenie laboratorium
Zaliczenie laboratorium kolokwium uzyskuje student, który uzyskał 60% punktów możliwych do zdobycia. Ocena wg punktacji
14,25-15 –bdb
13,25-14-db+
12,25-13--db
10,25-12- dst+
8-10-dst

Zaliczenie laboratorium – dzienniczek zajęć /laboratorium

Obserwacja i ocena postaw studenta – przy przypisanych efektach uczenia się z kompetencji społecznych

5,0 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, planuje i wykonuje zadania. Przestrzega zasad etycznych w pielęgniarstwie. Uczęszcza na wszystkie zajęcia, do których jest przygotowany i uzyskuje najwyższe oceny z treści programowych realizowanych w poszczególnych blokach tematycznych.
4,5 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, planuje i wykonuje zadania. Przestrzega zasad etycznych w pielęgniarstwie. Uczęszcza na wszystkie zajęcia, do których jest przygotowany i uzyskuje 80% najwyższych oceny z treści programowych realizowanych w poszczególnych blokach tematycznych.
4,0 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, planuje i wykonuje zadania. Przestrzega zasad etycznych w pielęgniarstwie. Uczęszcza na wszystkie zajęcia, do których jest przygotowany i uzyskuje 60% najwyższych oceny z treści programowych realizowanych w poszczególnych blokach tematycznych.
3,5 – student biernie uczestniczy w zajęciach, wykonuje podstawowe zadania, wymagające korekty ze strony prowadzącego. Przestrzega zasad etycznych w pielęgniarstwie. Uczęszcza na wszystkie zajęcia, do których jest przygotowany i uzyskuje poprawne oceny z treści programowych realizowanych w poszczególnych blokach tematycznych.
3,0 – student biernie uczestniczy w zajęciach, wykonuje podstawowe zadania, wymagające korekty ze strony prowadzącego. Przestrzega zasad etycznych w pielęgniarstwie. Uczęszcza na zajęcia, do których jest przygotowany i uzyskuje pozytywne oceny z treści programowych realizowanych w poszczególnych blokach tematycznych.
2,0 – student biernie uczestniczy w zajęciach, wykonane zadania są nieprawidłowe, większość wymaga korekty ze strony prowadzącego, brak samodzielności w wykonaniu czynności i zadań, nie przestrzega zasad bezpieczeństwa oraz zasad etycznych w pielęgniarstwie. Uczestniczy nieregularnie na zajęcia, nie jest do nich przygotowany i uzyskuje negatywne oceny z treści programowych realizowanych w poszczególnych blokach tematycznych.

VII. BILANS PUNKTÓW ECTS - NAKŁAD PRACY STUDENTA

Kategoria	**Obciążenie studenta**
Liczba godzin realizowanych przy bezpośrednim udziale nauczyciela (godziny kontaktowe)	**144**
Udział w wykładach	**24**
Udział w innych formach zajęć (laboratorium)	120
Samodzielna praca studenta (godziny niekontaktowe)	**83**

Przygotowanie do wykładu	12
Przygotowanie do innych form zajęć (laboratorium)	40
Przygotowanie do egzaminu	-
Przygotowanie do zaliczenia innych zajęć (laboratorium)	30
Łączna liczba godzin	**227**
Punkty ECTS za moduł	**9**

VIII. ZALECANA LITERATURA

Literatura podstawowa:

1. Podstawy pielęgniarstwa : podręcznik dla studentów i absolwentów kierunków pielęgniarstwo i położnictwo. T. 2, Wybrane działania pielęgniarskie / pod red. Barbary Ślusarskiej, Danuty Zarzyckiej, Kazimiery Zahradniczek. - Wyd. 2 - 5 dodr. - Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2018
2. Podstawy pielęgniarstwa. T. 2, Wybrane umiejętności i procedury opieki pielęgniarskiej / red. nauk. Barbara Ślusarska, Danuta Zarzycka, Anna Majda ; [aut. Katarzyna Augustyniuk et al.]. - Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2017
3. Podstawowe czynności medyczne i pielęgnacyjne / redakcja naukowa Krystyna Klimaszewska, Anna Baranowska, Elżbieta Krajewska-Kułak. - Warszawa : PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2017.

Literatura uzupełniająca:

1. Podstawy pielęgniarstwa. T. 1, Założenia koncepcyjno-empiryczne opieki pielęgniarskiej / redakcja naukowa Danuta Zarzycka, Barbara Ślusarska. - Warszawa : PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2017.
2. Komunikacja interpersonalna : podstawowa umiejętność we współczesnym pielęgniarstwie / DivnaKekus, SanjaStanisavljevic, AndjelkaLazarevic, Aleksandra Dragumilo.// W: Pielęgniarstwo XXI Wieku 2012, nr 3, s. 101-104
3. Metoda casestudy w pielęgniarstwie : wybrane zagadnienia / pod red. Małgorzaty Lesińskiej-Sawickiej. - Warszawa : Borgis Wydawnictwo Medyczne, 2009.